

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. כיצד בהמה בכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לסימנים 1.....
- ב. חיה טמאה בכלל בהמה טמאה להרבעה..... 2.....
- ג. המפלת מין בהמה חיה ועוף בין טמאין בין טהורין אם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה ... כל שאינו מצורת אדם אינו ולד 3.....
- ד. האשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשטה חיה את ידה ונגעה בו החיה טמאה טומאת שבעה והאשה טהורה עד שיצא הולד ... כשם שטומאה בלועה אינה מטמאה כך טהרה בלועה אינה מיטמא..... 4.....
- ה. דלא חזיא לגר... אחת זו ואחת זו עד לכלב..... 4.....
- ו. טומאה רצוצה בוקעת ועולה עד לרקיע מציל על טהרה שבתוכו מלטמא..... 5.....
- ז. הנכנס לבית המנוגע וכליו על כתפיו וסנדליו וטבעותיו בידיה הוא והן טמאין מיד היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעו הוא טמא מיד והן טהורין עד שישאא בכדי אכילת פרס פת חטים ולא פת שעורים מיסב ואוכל בליפתן 7
- ח. בלע טבעת טמאה טובל ואוכל בתרומתו הקיאה טמאה ושמאתו..... 9.....
- ט. שבלע שתי טבעות אחת טמאה ואחת טהורה דלא מטמיא לה מטמאה לטהורה 9

דף עא.

א. כיצד בהמה בכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לסימנים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף נט. שהחיה¹ בכלל בהמה לסימני טהרה, שנאמר (שם פסוק א – ב) זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה וגו'.

ב. חיה טמאה בכלל בהמה טמאה להרבעה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף נד. שהמרכיב² זכר³ על נקבה שאינו מינו, בין בבהמה, בין בחיה ובעוף, בין טמא ובין טהור⁴, ואפילו במיני חיה שבים, ובשרצים שביבשה⁵, ששייך בהם הרבעה, הרי זה לוקה מן התורה בכל מקום, בין בארץ בין בחוצה לארץ, שנאמר (ויקרא יט פסוק יט) פְּהֶמְתָּךְ לֹא תִרְבֶּיעַ פְּלֵאִים. ואחד בהמה חיה ועוף שלו, או של חבירו. ואינו לוקה עד שיכניס בידו כמכחול בשפופרת, אבל אם העלם זה על זה בלבד, או שעוררן בקול מכין אותו מכת מרדות⁶.

וכן המרביע⁷ חיה בבהמה או הבהמה בחיה ואפילו חיה שבים בחיה שביבשה הרי זה לוקה מן התורה.

י"א⁸ שכל העושה מלאכה בשני מיני בהמה, אחד שור וחמור ואחד כל שני מינין, או חיה או עופות, או כל בעל חי⁹, כאחד, אפילו אם שניהם טהורים או שניהם טמאים, לוקה מן התורה, שחיה בכלל בהמה אפילו בחוץ לארץ שנאמר (דברים כב פסוק י) לֹא תִחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמֹר יִחְדּוּ.

¹ טור עט

² רמב"ם כלאים פ"ט ה"א שו"ע יו"ד רצו סעי' א ב

³ לפי דעת אף המרביע זכר על זכר, דזה שייך ג"כ בבהמה כמבואר בע"ז בפרק אין מעמידין כ"ב ע"ב, ג"כ לוקין עליו, ולדעתי אורחא דמילתא נקט הרמב"ם ז"ל. (מנחת חינוך מצוה רמד אות ב)

⁴ דגול מרבכה ורעק"א ויד אברהם יו"ד רצו סעי' א דלא כדמשמע מהש"ך ס"ק א שאינו נוהג לדעת הרמב"ם אלא בטהורה על טמאה

⁵ ציון ההלכה שם ס"ק י

⁶ שאינו אלא איסור דרבנן שלא אסרה תורה אלא אם כן עושה מעשה ממש וכמש"כ בכס"מ ור"י קורקוס כאן וכן במ"ז שם ס"ק א וכן הוא במאירי ב"מ צא ע"א ודלא כפרישה דס"ל דאיסורו מן התורה

⁷ פרישה יו"ד סי' רצו

⁸ טור ושו"ע יו"ד סי' רצו סעי' י כ"ד הרא"ש בהלכות כלאים סוף סי' ה והסמ"ק מצוה קע

⁹ בב"ק נד ע"ב ועיין מנחת חינוך מצוה תקנ שתמה אמאי השמיטו הרמב"ם ועיין הגהות רע"א בשו"ע שגם בבן פקועה או בהמה שנשחטה ומפרסת שייך בהם לאו זה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וי"א¹⁰ שאינו חייב אלא אם היה אחד מהן מין טהורה והשני מין טמאה, בין בהמה עם בהמה, כחזיר עם הכבש, או חיה עם חיה כיחמור עם הפיל, או חיה עם בהמה ככלב עם העז, או צבי עם החזיר וכיוצא בהם, על כל אלו. ומדברי סופרים שני מינין שהן כלאים בהרבעה, אסורים לחרוש בהן כאחד, ולמשכן ולהנהיגן, ואם עשה בהן מלאכה כאחד או משך או הנהיג מכין אותו מכת מרדות.

ג. המפלת מין בהמה חיה ועוף בין טמאין בין טהורין אם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה ... כל שאינו מצורת אדם אינו ולד

המפלת כמין¹¹ בהמה חיה ועוף¹², או כמין דגים וחגבים ושקצים ורמשים, וכל צורות ולד, או שפיר העור העבה של הולד שבו מונחים העצמות והבשר ביצירה. ושליא המסובבת את הולד. וחתוכה שיש בה עצם, עכשיו שאין אנו בקיאים בצורות¹³, חוששת לולד וטמאה י"ד יום משום ספק נקבה¹⁴.

¹⁰ רמב"ם כלאים פ"ט ה"ז וה"ח ובתשובת הרא"ש כ"ב ב' סי' ט"ז הקשה להרשב"א קושיא עצומה על הרמב"ם מחולין ע"ט ע"א דמבואר שם דר"א אבא אמר ליה לשמעיה אי מעיילת לי כודנייתא (פרידה עיין רש"י בב"מ צו ע"א) בריספק (עגלה שהיה רוכב בה) עיין להנך דדמי להרדי (באזנים ובזנב (עיין ל"ת ר"ז) משום מנהיג בכלאים) וכו', ואמרינן שמע מינה דס"ל סימנין דאורייתא, עיין רש"י שם ע"ב ד"ה וסימנין דאורייתא, דאי סימנין דרבנן היאך נוכל לסמוך באיסור על סימנין, ואי טמאה עם טמאה ליכא אלא איסור דרבנן שפיר יכול לסמוך על סימנין אף שהם דרבנן, כיון שהאיסור רק מדרבנן, ולא זכינו לתשובתו. ועיין בסמ"ג מצות לא תעשה רפ"ב שמביא ראיה לדעת הרמב"ם

¹¹ שו"ע ונו"כ קצד ג

¹² בפת"ש (סק"ה) הובא מתשובה מאהבה (ח"א סנ"ג) בולד כמין אדם ובהמה אם מותר להמיתו שלא יגרום מכשול, ומסיק דאסור לגרום לו מיתה.

¹³ מדינא דגמ' קי"ל כחכמים (כא א) דאין חוששין לולד אלא כשיש צורת אדם, ודלא כר"מ דאפילו אין בו צורת אדם, אלא דכיון דאין בקיאים בצורות, וי"א דכשיש סימן אחד כאדם הוי צורת אדם, והוששין בכל גוונא, ואפילו בצורת בהמה ממש, לכן יש לחוש לולד בכל הפלה. ובשפיר שמא הי' ולד, ולענין שליא אמרו בבב"ב (כ א) דהיא סימן ולד, ובחתוכה עם עצם העצם הוא סימן ליצירת אדם.

¹⁴ מקשים דבסעיף א' מבואר דימי לידה שאין רואה בהם עולים לה לז"ג, ומגיהים בדברי הש"ך, ובפת"ש (סק"ז) הובא משו"ת חת"ם (יו"ד סק"ט) שהגיה צריכה ז"ג, ואחר י"ד יום, שהוסף "ו", דהיינו שעכ"פ צריך שתמתין י"ד יום אף על פי שהו' נקיים בתוכם, ואין צ"ל בנפרד.

(שם). נראה דבע"נ יחמיר: ודלא כמ"ז לעיל (סק"ב) דס"ל דהיום שאין בו עליון על דם טוהר א"צ לפרוש בליל מ"א ופ"א, ושם (סק"ג) כתב דבמפלת לית דחש לה, ועי' מש"כ שם (על המ"ז סק"ב) לענין הלכה. – ולדיעות שמחמירים בליל מ"א ופ"א אפשר דצריך נמי בדיקה כיון שהוא משום חשש וסת.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

דם קרוש¹⁵ בלבד בלי ריקום שיוצא בתחילת העיבור – אין בו חשש לולד, ובהריון יותר מ'מ' יום וספק שמא יש עצם, צריך לבדוק.

ד. האשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשטה חיה את ידה ונגעה בו החיה טמאה טומאת שבעה והאשה טהורה עד שיצא הולד ... כשם שטומאה בלועה אינה מטמאה כך טהרה בלועה אינה מיטמא

האשה שילדה¹⁶ ולד מת אפילו נפל קטן הרי היא טמאה טומאת ז'.

מת עוברת בתוך מעיה ופשטה החיה את ידה ונגעה בו החיה טמאה שבעה והאשה טהורה עד שיצא הולד, וטומאת החיה מדבריהם כמבואר להלן דף עב. גזירה שמא תגע בו משיצא לפרוזדור, אבל מן התורה אין מנע בית הסתרים מנע הואיל והוא בתוך המעים הנוגע בו טהור.

ה. דלא חזיא לגר... אחת זו ואחת זו עד לכלב

כבר התבאר במסכת נזיר דף נ. שבשר נבילה¹⁷ שנפסד, והבאיש ונפסל מלאכול הכלב טהור, וכן נבלת העוף¹⁸ הטהור שנפסדה מלאכול הכלב טהורה. וכן בשר השריץ שנפסד והבאיש¹⁹, ונפסל מלאכול הכלב, טהור.

¹⁵ בפת"ש (סק"ו) הובא דיש מחמירים גם כשאין עצם, אבל לא חשו לדבריהם, ולפי"ז מה שלפעמים יוצא דם קרוש אין לחוש לולד, דולד הוא רק כשיש צורה או חתיכה שיש בה עצם, או שפיר או שליא, או כשיש ריקום דחוששים כיון דאין בקיאיין בזה, אבל דם בלבד שנקרש אינו כלום, והסיבה לדם שנקרש הוא וסת שנעצרה זמן רב כמ' ונ' יום והדם נקרש ויוצא בחתיכות, או דם שנקרש בתחילת הריון ואינו ולד כיון שאינו בשר, ואפילו יצא אחר ג' חדשים, כשנראה שנתקלקל ההריון בתחילתו ונקרש, ולפי"ז ליכא נפי"מ לפדיון הבן והבא אחריו נפדה כיון דליכא חשש ולד. ובאופן שההריון נמשך הוי הוכחה שלא הי' ולד וא"צ בדיקה, ואם אינו נמשך ואפשר שהי' הריון יותר מ'מ' יום וספק שמא יש עצם, צריך לבדוק. וכשיש ריקום עי' פת"ש (יו"ד סש"ה סקכ"ט) ושו"ת מהר"ם שיק (יו"ד סש"ה).

¹⁶ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק כה הלכה יב

¹⁷ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה יג

¹⁸ רמב"ם שם פרק ג הלכה יא

¹⁹ רמב"ם שם פרק ד הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

לפיכך נצל הנבילה²⁰ כלומר בשר הנבילה שנימוח²¹ שנעשה לחה סרוחה, ספק אם מטמא בכזית אם לא. אולם האוכל נצל²² של נבלת העוף הטהור ה"ז טהור²³.

ו. טומאה רצוצה בוקעת ועולה עד לרקיע מציל על טהרה שבתוכו מלטמא

עוד התבאר שם דף נד. שהקבר²⁴ כל זמן שהטומאה בתוכו מטמא במגע ובאהל כמת דין תורה, שנאמר (במדבר יט פסוק טז) או בַּמַּת או בְּעַצֵּם אָדָם או בְּקֶבֶר, ואחד הנוגע בגנו של קבר או הנוגע בכותליו, והוא שיהיה בנוי וסתום ואח"כ יהיה כולו מטמא במגע ובאהל, אבל המעמיד כלים או אבנים וכיוצא בהן בצדי המת וכסה עליו מלמעלה בכלים או באבנים וכיוצא בהן זה הכסוי המוטל מלמעלה נקרא גולל ואלו הצדדין המעמידין את הגולל שהוא נשען עליהן נקראין דופק, ושניהם הגולל או הדופק מטמאין במגע ובאהל כקבר וטומאתן מדברי סופרים ואינן מטמאין במשא. וי"א²⁵ שטומאת גולל ודופק מן התורה ומטמא במשא.

אין הקבר²⁶ מטמא מכל סביביו עד שיהיה שם חלל טפה על טפה על רום טפה²⁷, אפילו הגביה הבנין על גבי חלל טפה עד לרקיע הכל טמא לפי שהכל

²⁰ רמב"ם שם פרק א הלכה יג

²¹ ונראה דס"ל לרבינו דנצל לא הוי אלא היכא דנימוח מעצמו שנרקב ונעשה כעין לחה, אך היכא דנימוח ע"י חמה אין זה קרוי נצל והרי הוא כבשר, ומש"ה איצטריך לטעמא דכיון דאסרה אינו ראוי לכלב. משנה למלך הלכות שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה יא

²² רמב"ם שם פרק ג הלכה יא

²³ דמשמע ליה דכיון דבניזר פ"ז איבעיא להו אם יש נצל לבהמה משמע דבעוף פשיטא ליה דאין נצל דאל"כ הכי הוה ליה למיבעי נצל בשאר ב"ח או לא. כסף משנה שם ועיין מ"מ שם

²⁴ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה טו

²⁵ השנות הראב"ד שם

²⁶ רמב"ם שם פרק ז הלכה ד

²⁷ כתיב: וכל אשר יגע על פני השדה וגו' או בקבר, ותניא בספרי: או בקבר זה קבר סתום או אינו אלא קבר פתוח, אמרת ק"ו ומה אהל שהוא מקבל טומאה אינו מטמא בכל צדדיו כשהוא פתוח קבר שאינו מקבל טומאה (כלומר דסתם קרקע אינה מקבלת טומאה) אינו דין שלא יטמא בכל צדדיו כשהוא פתוח, עכ"ל הספרי. כלומר האהל שהוא סתום מכל צדדיו ואין בו חלל לחוץ פותח טפה ה"ז מטמא כל סביביו שאפילו הנוגע בגנו ובכותליו בחוץ טמא, אבל כשיש שם פותח טפה לחוץ הטומאה יוצאה דרך החלל לחוץ ואינו מטמא כל סביביו וה"נ בקבר כן הוא. ודע דזהו כשיש בפנים האהל או הקבר אויר פנוי טפה על טפה ברום טפה דאז מטמא כל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

בקבר, וי"א²⁸ שזה רק אם יש במקום הטומאה טפה מרובע והטומאה ממעטת החלל שהרי הוא טומאה רצוצה ובוקעת ועולה ומטמאה באהל כמו כן מטמא כל סביביו במגע, וזהו קבר סתום, אך אם יש שם טפה פנוי חלל מעל הטומאה אינו מטמא באהל, שהטפה חוצץ, אבל מטמא כל סביביו במגע²⁹.

היתה טומאה רצוצה ולא היה שם חלל טפה טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואין טמא אלא הנוגע כנגד הטומאה מלמעלה או המאהיל עליה מלמעלה או הנוגע כנגדה מלמטה או מה שהאהיל עליו מלמטה אבל הנוגע בצדי הבנין טהור.

זה כלל גדול בטומאת מת שכל דבר המטמא באהל מן המת אם היה רצוף שאין לו חלל טפה, הרי הטומאה בוקעת ועולה עד לרקיע בוקעת ויורדת עד התהום ואינה מטמאה מן הצדדין, כיצד כרי של תבואה או גל של אבנים וכזית מן המת בתוכו וכלים בצד הטומאה ואינן נוגעין בה כלים טהורים וכל כלי שבתוך הגל מכוון כנגד הטומאה מלמעלה או מלמטה טמא שהטומאה בוקעת ועולה ובוקעת ויורדת ואם היה מקום הטומאה חלול טפח על טפח על רום טפח, הוא כקבר סתום ומטמאה מכל סביביו.

ארונות³⁰ של עץ שמניחין בהן את המת אינן כקבר³¹ אם יש בין כסוי הארון והמת גובה טפח חוצץ והעומד על גבי הארון טהור מן התורה, ואף על פי שרוב ארונות יש בהן

סביביו דאל"כ הוה טומאה רצוצה ובוקעת ועולה בוקעת ויורדת רק כנגדה אבל מצדדין טהור. ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן ז סעיף לא

²⁸ השנות הראב"ד שם ובפכ"ה ה"ב

²⁹ ועיין ח"י ר' חיים הלוי שם בעיקר דעת הראב"ד שכתב לחלק בטומאת קבר בין מגע לאהל צריך עיון, דהרי מגע ואהל תרווייהו מחד קרא נפקי בנזיר דף ג"ג [ע"ב], דדרשינן שם וכל אשר יגע על פני השדה זה המאהיל, [ועיין בראב"ד פ"ב מה' טומאת מת שכתב דאשר יגע היא טומאת מגע על פני השדה היא טומאת אהל] או בקבר זה קבר סתום, הרי דתרווייהו טומאת מגע ואהל של קבר מחד קרא נפקי, וחד דינא להו, דקבר הוא אב הטומאה למטא במגע ובאהל, ואיך מחלקינן ביניהו דבמגע מטמא בכל גונוי ובאהל אינו מטמא אלא כשהטומאה ממעטת את החלל טפה. והנראה מוכרח מזה, דהא דבעינן טפח על טפח ושם אהל בדין טומאת קבר, איז זה כלל מדין טפח על טפח ואהל של הבאת טומאה, כי אם דהוא דין בפני עצמו מסויים בקבר דבעינן בו שם אהל טומאה, אבל לא אהל של הבאה. וכך הדין נותן מסברא, דהרי באמת ליכא בקבר שום צד הבאת טומאה, דאף שלא במקום המת ג"כ טומאתו היא מעצמותו מדין קבר האמור בתורה, וכיון דאין בו דין הבאת טומאה א"כ ממילא דגם דין אהל שבו ג"כ לאו אהל של הבאה הוא. א"כ לענין הבאה וחציצה דעל זה הוא דנאמרה ההילכתא דבוקעת שתופקע מינה דין הבאה וחציצה, ע"כ ממילא הוי דינה שהטומאה הרצוצה מפקעת גם את הדין אהל וממעטת את השיעור טפח שבו, משא"כ לענין טומאת קבר, דההילכתא דרצוצה בוקעת אינה סותרת כלל לדין טומאת קבר, ע"כ ממילא דאין הרצוצה סותרת כלל את שם האהל טומאה האמור בקבר, ואין הטומאה ממעטת את השיעור טפח שבו

³⁰ רמב"ם שם פרק יב הלכה ו

³¹ ביאור דבריו דהנה קי"ל דקבר סתום שיש בו חלל טפח מטמא כל סביביו וגם מלמעלה על הקבר, וכשאיז בו חלל טפח מטמא רק מלמעלה כדין טומאה רצוצה ולא סביביו. ולזה מבאר דזהו במת הניתן בקבר בלא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

חלל טפח הואיל ויש שאין שם חלל טפח גזרו על כל הארונות שאינן חוצצין ושיהיה המהלך ע"ג הארון כנוגע במת או בקבר.

דף עא:

ז. הנכנס לבית המנוגע וכליו על כתפיו וסנדליו וטבעותיו בידיו הוא והן טמאין מיד היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעו הוא טמא מיד והן טהורין עד שישהא בכדי אכילת פרס פת חטים ולא פת שעורים מיסב ואוכל בליפתו

מי שנכנס³² לבית מנוגע וכליו על כתפיו וסנדלו וטבעתו בכפיו הוא והן טמאין מיד שאינו מציל מלטמא מיד אלא כלים שהוא לבוש בהן, וכן העכו"ם והבהמה שהיו לבושים בכלים ונכנסו לבית המנוגע נטמאו הכלים מיד, אבל העכו"ם אינו מקבל טומאה כבהמה.

מי שהיה עומד³³ בבית מנוגע ופשט ידיו חוץ לבית וטבעותיו בידיו³⁴ אם שהה כדי אכילת השיעור נטמאו הטבעות אף על פי שהם בחוץ, וכן העומד

ארון, אבל אם ניתן בארון אינו כן, ורק באין בו פותח טפח מטמא מלמעלה כקבר לפי שזהו טומאה רצוצה, דבכל מקום הטומאה בוקעת ועולה, אבל כשיש פותח טפח אין דינו כקבר אלא כשאר מקומות, דכל פותח טפח אם יש כיסוי אין הטומאה עולה למעלה מן הכיסוי, והמאהיל על הכיסוי טהור, רק מדרבנן גזרו מטעם אטו אין חלל טפח, דמדין תורה הטומאה בוקעת ועולה אפילו דרך הרבה כיסויים. אבל רבותינו בעלי התוס' שם [ד"ה רוב] לא חילקו בכך, ופשיטא להו דארון וקבר דין אחד להם, אלא שכתבו דראש הארון היה פתוח בפותח טפח וא"כ אין זה קבר סתום ע"ש. וכ"כ התוס' בנזיר [נ"ג ב] ובב"ב [ק' ב]. והראב"ד ז"ל השיג עליו ג"כ, אלא שכתב טעם אחר שאין כהן מוזהר אלא על טומאה שהנזיר מגלח עליה ועל טומאת קבר וגולל ודופק אין הנזיר מגלח עליה, ואין הכהן מוזהר עליו אלא דכשאין חלל טפח הוי טומאה רצוצה, ולכן גזרו על כל הקברים ומשום כבוד מלך לא גזרו רבנן, אך הרמב"ם לא ס"ל כן בפ"ו דנזירות דלא חשיב שם קבר בהדי טומאות שאין הנזיר מגלח עליהן, ומה שהקשה הראב"ד מטעם גולל ודופק, זהו באמת חשיב שם הרמב"ם בהדי טומאות שאין הנזיר מגלח עליהן ע"ש ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן כו סעיף יג

³² רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק טז הלכה ז

³³ רמב"ם שם הלכה ה

³⁴ והכי תנן בפ"ג מ"י וכתב שם הר"ש דמתניתין איירי דטבעותיו באצבעותיו והיו דרך מלבוש אבל אם היו בקומצו אף על פי ששהה טהורים דבחוץ קיימי ולא שייכי גביה כך היה נראה מתוך הסברא אבל בתוספתא משמע דאם היו בקומצו טמאין מיד ע"כ. ואני תמיה דאיך עלה בדעת הרב שיהיו טהורים דהא נטמאו משום

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

בחוץ ופשט ידו לבית מנוגע נטמא ידיו בלבד מיד³⁵, ואם נשתהו שם כדי אכילת השיעור נטמא טבעותיו ואם לאו טהורות.

כל אכילה אינה מצטרפת אם שהה מתחלתה ועד סופה יותר מכדי אכילת-פרס, בין באכילה של איסור ובין באכילה של מצוה, כאכילת מצוה, ואכילת מרור, וכיוצא, ואם שהה יותר משיעור זה הרי זה כאוכל חצי זית היום וחצי זית למחר, והאכילות עצמן מצטרפות עם ההפסקות שבינתיים לשיעור זה, ואפילו אם לא הפסיק באמצע האכילה אלא שהה באכילתו³⁶, והלכה למשה מסיני הוא³⁷.

שיעור זמן של "כדי אכילת פרס", נאמר גם בנוגע למי שנכנס ל"בית המנוגע", שאין בגדיו נטמאים עד שישהה בבית המנוגע שיעור זמן של "כדי אכילת פרס".

י"א ששיעור אכילת פרס כשיעור אכילת שלוש ביצים³⁸ ויש ששיעורו אכילת פרס בארבע ביצים³⁹. ויש שהכריעו שבאיסורי תורה הלך אחר המחמיר ובשל דבריהם הלך אחר המקיל⁴⁰.

ובנכנס לבית המנוגע, שאינו מטמא בגדים עד שישהה שם כדי שיעור אכילת פרס, השיעור הוא בפת חיטים ולא בפת שעורים כשהוא מיסב ואוכל בלפתן שפת חיטים נאכלת מהר יותר מפת שעורים, וכן כשמיסב, ובלפתן נאכלת יותר מהר.

מגע וכי תימא דאין כלים מקבלים טומאה כי אם מאב הטומאה ולא מהולד וכמו שפסק רבינו בפ"ה מהלכות טומאת מת דין ז' ואדם זה הנוגע בטבעות אינו אב הטומאה כי אם ראשון לטומאה אי משום הא לא איריא דכלל זה לא נאמר אלא לאחר שפירש ממטמאיו או בדברים שאינם מטמאים במשא אבל כל דבר שמטמא במשא אדם המתמא בו עד שלא פירש ממטמאיו מטמא בגדים וכמ"ש רבינו בפ"ו מהלכות אבות הטומאה דין י"ב וא"כ אדם זה שנטמא בבית המנוגע אם נגע בכלים שהם הוין לבית פשיטא שהכלים מטמאים מיד ולא בעינן שהייה כיון שאינם דרך מלבוש. מל"מ שם

³⁵ והם שניות כמ"ש רבינו פ"ח דאבות הטומאות הל' ב' להדיא עיין שם. מעשה רקח שם

³⁶ רמב"ם מא"ס פי"ד ה"ח

³⁷ רש"י סוכה מב: פסחים מד. ד"ה פרס

³⁸ רמב"ם ערוכין פ"א ה"ט, שביתת עשור פ"ב ה"ד, מאכ"א פי"ד ה"ח ועוד; רשב"א בתוה"א בית התערובת

³⁹ רש"י ערוכין ד א ופסחים מד א וכריתות יב ב ועוד טור או"ח סי' תט וסי' תריב. שתי הדעות בלי הכרעה

כשו"ע או"ח שסח ג ותריב ד, בס"י תט ז כרמב"ם ובס"י תריח ז כרש"י, ועי"ש במג"א ועיין בטור וב"י ושו"ע

והפוסקים בס"י תפ"ו, ובמשנ"ב שם בארוכה. בשיעור כזית וביצה

⁴⁰ שו"ע הרב תריב ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ונחלקו בשיעורו יש אומרים⁴¹ תשע דקות. ויש אומרים⁴² שמונה דקות. ויש אומרים שש דקות⁴³ ויש אומרים שלוש או ארבע דקות⁴⁴. ויש מהאחרונים שכתבו שבכלל אין ליתן שיעור קצוב לאכילת פרס, לפי שאין השיעור בביצים ממש, אלא בשהיית אותו המאכל שאוכלים בכמות של ארבע או שלוש ביצים, ומכיון שאין כל המאכלים נאכלים בשהיית זמן שוה, ויש שנאכל מהר ויש שנאכל בשהיית זמן יותר, ממילא אין כדי אכילת הפרס שוה, ומשתנה בכל מאכל לפי שיעור אכילתו של אדם בינוני⁴⁵.

ח. בלע טבעת טמאה טובל ואוכל בתרומתו הקיאה טמאה

וטמאתו

מי⁴⁶ שבלע טבעת טמאה וטבל הרי זה טהור, ואם הקיאה אחר שטבל נטמא במגעו שכבר ביארנו שכל הבלועים בגוף החי לא מטמאין ולא מתטמאין.

ט. שבלע שתי טבעות אחת טמאה ואחת טהורה דלא מטמא

לה מטמאה לטהורה

הבולע⁴⁷ טבעת טמאה וחזר ובלע אחריה טבעת טהורה אף על פי שנגעו זו בזו בודאי בתוך מעיו אינו מנגע שטומאה בלועה היא מן התורה אין מנגע בית הסתרים מנגע הואיל והוא בתוך המעים, והטמאה בטומאתה וטהורה בטהרתה.

⁴¹ שו"ת חת"ס ח"ו סי' טז, ע"פ כריתות יג א ששיעור טבילה הוא פחות מאכילת פרס ובשבת לה א מוכח ששיעור טבילה הוא ט' רגעים, ועיי"ש ובס"י כג שיש להסתפק גם בשני רגעים

⁴² גולות עליות על מקואות פ"י מ"ז בקבלה מהרב בעל התניא, ששיעור כך אכילתו של אדם בינוני, ועיין בברכת הבית שער ט"ז סעי' י"ט ושער י"ז סעי' ח', וכן הביא להלכה בקונטרס ברכת הנהנין לא"י זצ"ל סעי' י"א שיעור כדי אכילת פרס לערך ז' או ח' מינוטין, ובשו"ת יחוד ח"א סי' י"ז עד 7.5 דקות אפשר לברך ברכה אחרונה

⁴³ שו"ת צמח צדק החדש, שער המלואים, ניו – יורק תש"ז סי' ט, ועיי"ש שבעל פה הסכים לשבעה רגעים, ועיין בשו"ת אור לציון ח"ב פ"ד אות י"ז

⁴⁴ ערוה"ש או"ח סי' רב ס"ה. ועי' עוד בס' תכלת מרדכי לר"מ קלצקין בפתחה אות י בשם הגרי"א ז"ל מקובנה ששיעור בחמשה רגעים, ועי' במרחשת האו"ח סי' יד, ובשעורי תורה לרא"ח נאה עמודים רג – רז.

⁴⁵ מנ"ח מצודה שיג, ע"פ סוכה מב ב ומנ"א סי' פא ס"ק ב. שו"ת תורת חסד האו"ח סי' לב. ועי' פהמ"ש להרמב"ם כריתות יג ב: מאכל בינוני, ונראה שר"ל אכילה בינונית וכרש"י פסחים מד א ד"ה ומשני

⁴⁶ רמב"ם הלכות מקואות פרק ב הלכה ח

⁴⁷ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק כה הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

